

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

8 päivänä syyskuuta 2022 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojeleminen niiden kauppaa sääntelemällä – Asetus (EY) N:o 338/97 – 8 artiklan 3 kohdan d alakohta –
Eläinlajin vankeudessa syntyneiden ja kasvatettujen yksilöiden käsite – Asetus (EY) N:o 865/2006 – 1 artiklan 3 alakohta – Vanhempien sukupolven käsite – 54 artiklan 2 alakohta –
Vanhempien sukupolven saaminen – Syntyperän valvonta

Asiassa C-659/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Nejvyšší správní soud (ylin hallintotuomioistuin, Tšekki) on esittänyt 25.11.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.12.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

ET

vastaa

Ministerstvo životního prostředí,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit S. Rodin (esittelevä tuomari), J.-C. Bonichot, L. S. Rossi ja O. Spineanu-Matei,

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- ET, edustajanaan P. Pařil, advokát,
- Tšekin hallitus, asiamiehinään L. Dvořáková, M. Smolek ja J. Vlácil,
- Slovakian hallitus, asiamiehenään S. Ondrášiková,
- Euroopan komissio, asiamiehinään P. Ondrůšek ja C. Valero,

* Oikeudenkäyntikieli: tšekki.

kuultuaan julkisasiamiehen 3.3.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 4.5.2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 865/2006 (EUVL 2006, L 166, s. 1) 1 artiklan 3 alakohdan ja 54 artiklan 2 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat ET ja Ministerstvo životního prostředí (ympäristöministeriö, Tšekki) ja jossa on kyse kaupallisen toiminnan kieltoa koskevan poikkeuksen myöntämisestä viidelle hyasinttiaran (*Anodorhynchus hyacinthinus*) yksilölle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 3 Luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Washingtonissa 3.3.1973 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma, nide 993, nro I-14537; jäljempänä CITES-yleissopimus), tavoitteena on taata se, että sen liitteissä lueteltujen lajien sekä niiden osien ja niistä peräisin olevien tuotteiden kansainvälinen kauppa ei vaaranna biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä ja perustuu luonnonvaraisten lajien kestäväan käyttöön.
- 4 CITES-yleissopimus, jonka osapuoleksi Euroopan unioni tuli 8.7.2015, on pantu täytäntöön unionissa 1.1.1984 alkaen villieläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen soveltamisesta yhteisössä 3.12.1982 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3626/82 (EYVL 1982, L 384, s. 1) nojalla. Kyseinen asetus on kumottu luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä 9.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 338/97 (EYVL 1997, L 61, s. 1), jonka 1 artiklan toisessa kohdassa säädetään, että asetusta sovelletaan CITES-yleissopimuksen tavoitteita, periaatteita ja määräyksiä noudattaen.
- 5 CITES-yleissopimuksen II artiklan, jonka otsikko on ”Peruseriaatteet”, 1 kohdassa määrätään seuraavaa:
”Liitteessä I on lueteltu kaikki lajit, joita uhkaa sukupuuttoon kuoleminen ja joihin kauppa vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa. Näihin lajeihin kuuluvien yksilöiden kauppaa on säänneltävä erityisen ankarasti, jotta niiden säilymistä ei enempää vaarannettaisi; kaupankäyntiin annetaan lupa vain erikoistapauksissa.”
- 6 Hyasinttiara on 22.10.1987 lähtien kuulunut CITES-yleissopimuksen liitteeseen I.

- 7 CITES-yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin päätöslauselman 10.16 (jäljempänä konferenssin päätöslauselma 10.16) 1 kohdan c alakohta kuuluu seuraavasti:

”[CITES-yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssi] vahvistaa tässä päätöslauselmassa käytettyjen ilmaisujen seuraavat määritelmät:

--

- c) ’vanhempien sukupolvi’ tarkoittaa jalostustapahtumassa kaikkia eläimiä, joita siinä käytetään lisääntymistarkoituksessa --”

- 8 Kyseisen päätöslauselman 2 kohdan b alakohdan ii alakohdan A alakohdassa, jonka otsikko on ”Käsite vankeudessa kasvatettu”, määrätään seuraavaa:

”[CITES-yleissopimuksen osapuolten konferenssi] on päättänyt seuraavaa:

--

- b) että ilmaisua ’vankeudessa kasvatettu’ tulkitaan siten, että sillä viitataan ainoastaan [CITESin] I artiklan b alakohdassa kyseiselle ilmaisulle annetun määritelmän mukaisesti yksilöihin, jotka ovat syntyneet tai jotka muutoin tuotettu valvotussa ympäristössä, ja sitä sovelletaan ainoastaan:

--

- ii) jos vanhempien sukupolvi vientimaan toimivaltaisten hallintoviranomaisten hyväksymällä tavalla:

on saatu CITES-yleissopimuksen määräysten ja asiaa koskevien kansallisten lakien mukaisesti ja sellaisella tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä”.

- 9 CITES-yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin päätöslauselman 12.10 (jäljempänä konferenssin päätöslauselma 12.10) 5 kohdan a alakohta kuuluu seuraavasti:

”[CITES-yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssi] on päättänyt seuraavaa:

- a) tapahtuma voidaan rekisteröidä tässä päätöslauselmassa määrätyn menettelyn mukaisesti ainoastaan, jos kyseisellä tapahtumalla tuotettujen yksilöiden voidaan katsoa olevan ’vankeudessa kasvatettuja’ konferenssin päätöslauselman 10.16 mukaisesti (Rev.)”.

- 10 Konferenssin päätöslauselman 12.10 liitteessä I, jonka otsikko on ”Tiedot, jotka hallintoviranomaisen on toimitettava sihteeristölle rekisteröitävistä tapahtumista”, on luettelo 16 tietoryhmästä, jotka on ilmoitettava CITES-sihteeristölle ja joihin sisältyy muun muassa vankeudessa tapahtuvan kasvatustoiminnan omistajan ja johtajan nimi ja osoite, tapahtuman ajankohta ja kuvaus kannan majoittamiseen ja yksilöiden karkaamisen estämiseen tarkoitetuista tiloista.

Unionin oikeus

Asetus N:o 338/97

- 11 Asetuksen N:o 338/97 johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
- ”on tarpeen antaa säännökset eläin- ja kasviyksilöillä käytävästä kaupasta ja niiden kuljettamisesta yhteisön alueella ja siitä, millaisissa tiloissa niitä pidetään, jotta voitaisiin mahdollisimman kattavasti taata asetuksessa tarkoitettu suojelu; tämän asetuksen perusteella myönnettävissä todistuksissa, joiden avulla osaltaan valvotaan tällaista toimintaa, on noudatettava yhteisiä todistusten antamista, voimassaoloa ja käyttöä koskevia sääntöjä”.
- 12 Asetuksen N:o 338/97 1 artiklan, jonka otsikko on ”Tarkoitus”, ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Tämän asetuksen tarkoituksena on luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suojelu ja niiden säilymisen takaaminen sääntelemällä niillä käytävää kauppaa seuraavissa artikloissa annettujen säännösten mukaisesti.”
- 13 Mainitun asetuksen 8 artiklan, jonka otsikko on ”Kaupallisen toiminnan valvontaa koskevat säännökset”, 1 ja 2 kohdassa sekä 3 kohdan d alakohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Liitteessä A lueteltujen lajien yksilöiden ostaminen, ostajaksi tarjoutuminen, hankkiminen kaupallisiin tarkoituksiin, kaupallisessa tarkoituksessa näytteille asettaminen, käyttö taloudellisessa hyötymistarkoituksessa ja myynti, hallussapito myyntiä varten, myytäväksi tarjoaminen tai myymistä varten kuljettaminen on kielletty.
2. Jäsenvaltiot voivat kieltää yksilöiden, erityisesti liitteessä A lueteltuihin lajeihin kuuluvien elävien eläinyksilöiden hallussapidon.
3. Luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelua koskevan yhteisön muun lainsäädännön vaatimusten mukaisesti, ja jos sen jäsenvaltion hallintoviranomaiselta, jossa yksilöt ovat, saadaan tätä tarkoitusta varten myönnettävä todistus, edellä 1 kohdassa säädetyistä kielloista voidaan poiketa tapauskohtaisesti, jos yksilöt:
- –
- d) ovat eläinlajin vankeudessa syntyneitä ja kasvatettuja yksilöitä tai keinotekoisesti lisättyjä kasvilajin yksilöitä tai tällaisen yksilön osia tai sen johdannaisia”.
- 14 *Anodorhynchus*-laji, joka sisältää hyasinttiara-nimiset eläimet, sisältyy saman asetuksen liitteeseen A.

Asetus N:o 865/2006

- 15 Asetuksen N:o 865/2006 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
- ”Olisi annettava säännökset asetuksen (EY) N:o 338/97 täytäntöönpanemiseksi ja sen varmistamiseksi, että [CITES-yleissopimuksen] määräyksiä noudatetaan kaikilta osin.”

- 16 Mainitun asetuksen 1 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, 3 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Asetuksen (EY) N:o 338/97 2 artiklassa säädettyjen määritelmien lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan

--

3) ’vanhempien sukupolvella’ kaikkia niitä jalostustapahtumaan osallistuvia eläimiä, joita käytetään uusien yksilöiden tuottamiseen”.

- 17 Kyseisen asetuksen 54 artiklan, jonka otsikko on ”Vankeudessa syntyneet ja kasvatetut eläinlajien yksilöt”, 2 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Rajoittamatta 55 artiklan soveltamista eläinlajin yksilön katsotaan olevan vankeudessa syntynyt ja kasvatettu ainoastaan, jos toimivaltainen hallintoviranomainen on kyseisen jäsenvaltion toimivaltaista tieteellistä viranomaista kuultuaan vakuuttunut siitä, että seuraavat vaatimukset täyttyvät:

--

2) vanhempien sukupolvi on saatu niiden oikeudellisten säännösten mukaisesti, joita siihen sovellettiin hankinta-ajankohtana, ja sellaisella tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä”.

- 18 Asetuksen N:o 865/2006 55 artiklassa, jonka otsikko on ”Syntyperän määrittäminen”, säädetään seuraavaa:

”Jos toimivaltainen viranomaisella pitää 54 artiklan, 62 artiklan 1 kohdan tai 63 artiklan 1 kohdan soveltamista varten välttämättömänä eläimen syntyperän määrittämistä verianalyysin tai muun kudosanalyysin avulla, tällaisen analyysin tulokset tai tarvittavat näytteet on annettava käyttöön viranomaisen määräämällä tavalla.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 19 ET kasvattaa papukaijoja Tšekissä. Hän haki 21.1.2015 toimivaltaisessa krajský úřadissa (alueellinen viranomaisella, Tšekki) kaupankäyntikieltoon poikkeusta viidelle hyasinttiaran (*Anodorhynchus hyacinthinus*) yksilölle, jotka syntyivät vuonna 2014 hänen kasvattaminaan.
- 20 Uruguayn kansalainen toi näiden papukaijojen isovanhemmat (jäljempänä isovanhempien sukupolven yksilöpari) aluksi Bratislavaan (Slovakia) ja sen jälkeen FU toi ne autolla Tšekkiin kesäkuussa 1993 CITES-yleissopimuksen vastaisissa olosuhteissa.
- 21 Kuljetuksen yhteydessä Tšekkiin tulliviranomaiset pysäyttivät ajoneuvon rajalla, minkä jälkeen isovanhempien sukupolven yksilöpari konfiskoitiin hallinnollisella päätöksellä. Vrchní soud v Praze (Prahan ylioikeus, Tšekki) kuitenkin kumosi sen vuonna 1996.

- 22 Toimivaltainen hallintoviranomainen palautti siten isovanhempien sukupolven yksilöparin FU:lle, joka antoi sen lainaksi kolmannelle henkilölle eli GV:lle. Hän sai niistä vuonna 2000 parin, jonka hän kasvatti (jäljempänä vanhempien sukupolven yksilöt). ET osti tämän parin GV:ltä samana vuonna ilman, että omistusoikeuden siirron pätevyys olisi kiistetty.
- 23 Toimivaltainen alueellinen viranomainen kieltäytyi myöntämästä ET:n 21.1.2015 hakemaa poikkeuslupaa tukeutuen Agentura ochrany přírody a krajiny ČR:n (Tšekin luonnon- ja maisemansuojeluvirasto) lausuntoon, joka koski ET:n suorittaman vanhempien sukupolven hankinnan yhteensoveltuvuutta asetuksen N:o 856/2006 54 artiklan 2 alakohdan kanssa. Tämän lausunnon mukaan ei voitu varmuudella todeta, että kyseinen vanhempien sukupolvi oli saatu lain säännösten mukaisesti, koska vuoden 1998 rekisterit, joissa mainittiin isovanhempien sukupolven yksilöpari, sisältävät useita sääntöjenvastaisuuksia eikä niissä ole muita kyseisten yksilöiden alkuperää koskevia tietoja.
- 24 ET teki tästä hylkäävästä päätöksestä hallinnollisen valituksen, jossa hän väitti, että toimivaltainen alueellinen viranomainen oli tulkinnut virheellisesti vanhempien sukupolven käsitettä, koska hänen mukaansa tällaiseen vanhempien sukupolveen kuuluvat ainoastaan vanhempien sukupolven yksilöt ja niiden jälkeläiset, joten kyseisellä viranomaisella ei siten ollut toimivaltaa selvittää isovanhempien sukupolven yksilöparin syntyperää.
- 25 Ympäristöministeriö hylkäsi valituksen ja katsoi, että isovanhempien sukupolven yksilöparin hankintatapa oli ratkaiseva ja että ET:lle ei voitu myöntää poikkeuslupaa, koska ET ei kyennyt osoittamaan kyseisten yksilöiden syntyperää.
- 26 ET nosti kanteen päätöksestä, jolla hänen valituksensa hylättiin, Krajský soud v Hradci Králové (Hradec Králové maakunnallinen tuomioistuin, Tšekki).
- 27 Kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen sillä perusteella, että *Anodorhynchus*-lajin papukaijosten kauppa voidaan sallia vain siltä osin kuin asetuksen N:o 865/2006 54 artiklassa säädetty edellytykset täyttyvät. Kyseisen tuomioistuimen mukaan mikään asetuksen 54 artiklan 2 alakohdassa säädettyistä edellytyksistä ei täytynyt nyt käsiteltävässä asiassa.
- 28 Krajský soud v Hradci Králové totesi tuomiossaan erityisesti, että isovanhempien sukupolven yksilöparin hankinta-ajankohtana CITES-yleissopimus oli jo voimassa Tšekissä ja se oli pantu täytäntöön kansallisessa oikeudessa. Kyseinen tuomioistuin totesi, että yhtäältä CITES-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi Tšekin oikeudessa annettujen säännösten mukaan vanhempien sukupolven syntyperän selvittäminen on sallittua aina isovanhempien sukupolven yksilöpariin asti ja toisaalta vanhempien sukupolven käsite, sellaisena kuin se määritellään asetuksessa N:o 865/2006, käsittää nyt käsiteltävässä asiassa kaikki kolme papukaijasukupolvea ja siten toimivaltainen alueellinen viranomainen saattoi vaatia näytön isovanhempien sukupolven yksilöparin syntyperästä.
- 29 ET teki tästä tuomiosta kassaatiovalituksen Nejvyšší správní souduin (ylin hallintotuomioistuin, Tšekki) ja väitti, että Krajský soud v Hradci Králové oli tulkinnut virheellisesti asetuksessa N:o 865/2006 tarkoitettua vanhempien sukupolven käsitettä.
- 30 Nejvyšší správní soud toteaa, etteivät pääasian asianosaiset ole kiistäneet yhtäältä sitä, että vanhempien sukupolven yksilöt ovat syntyneet vankeudessa vuonna 2000 Tšekissä ja että ET hankki ne sellaisenaan laillisesti, eivätkä toisaalta sitä, että isovanhempien sukupolven yksilöparin

syntyperä on epäilyttävä. Kyseinen tuomioistuin pohtii näin ollen ensinnäkin, kattaako asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu vanhempien sukupolven käsite myös jäsenvaltion alueella sijaitsevat tällaisten eläinten ylenevän polven yksilöt.

- 31 Toiseksi on niin, että jos vanhempien sukupolven käsitettä olisi tulkittava suppeasti, tulee esiin kysymys siitä, tarkoitetaanko asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdassa sisältyvällä käsitteellä ”saatu” ainoastaan uusien yksilöiden tuottamiseen käytettyjen vanhempien sukupolven yksilöiden hankintaa vai päinvastoin jalostustapahtuman alkamista eli tässä tapauksessa isovanhempien sukupolven yksilöiden hankintaa.
- 32 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko ET:n tekemää poikkeushakemusta tutkittaessa otettava vielä huomioon tietyt erityiset olosuhteet.
- 33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että ET hankki vanhempien sukupolven yksilöt laillisesti ja että yhtäältä tämän hankinnan ajankohtana Tšekki ei kuulunut unioniin ja että toisaalta vaikka CITES-yleissopimus oli siellä voimassa, sen täytäntöön panemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä ei edellytetty CITES-yleissopimuksessa tarkoitettua todistuksen antamista, jos luovutus tapahtuu saman valtion sisällä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo näin ollen, että ET:llä on voinut olla perusteltu luottamus siihen, että näiden vanhempien sukupolven yksilöiden jälkeläisten kauppa sallitaan ainakin Tšekissä.
- 34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lisäksi, että se, että isovanhempien sukupolven yksilöpari palautettiin FU:lle tuomioistuinratkaisun nojalla, on ehkä otettava huomioon tutkittaessa poikkeuslupahakemusta, samoin kuin ET:n väite, jonka mukaan vankeudessa syntyneiden yksilöiden kauppa vähentää luonnosta pyydystettyjen yksilöiden lainvastaiseen ostamiseen kohdistuvaa kysyntää. Kyseinen tuomioistuin toteaa lopuksi, että siinä tapauksessa, että ET:lle ei myönnetä poikkeuslupaa, hänen omistusoikeutensa kavennettaisiin oikeuteen pitää hallussaan vanhempien sukupolven yksilöt ja mahdollisesti näiden jälkeläiset pystymättä disponoimaan niistä juridisesti.
- 35 Nejvyšší správní soud on näin ollen päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Kuuluvatko asetuksessa [N:o 865/2006] tarkoitettuun vanhempien sukupolven yksilöt, jotka ovat asianomaisen kasvattajan kasvatettavina olevien yksilöiden vanhemmat mutta joita kasvattaja ei ole koskaan omistanut tai pitänyt hallussaan?
- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan siten, että emosukupolven yksilöiden ei katsota kuuluvan vanhempien sukupolven, voivatko toimivaltaiset viranomaiset tutkiessaan asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan mukaisten edellytysten täyttymistä vanhempien sukupolven saamisesta laillisesti ja tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä, selvittää tällaisen emosukupolven yksilöiden syntyperän ja määrittää sen perusteella, onko vanhempien sukupolvi saatu tämän asetuksen 54 artiklan 2 alakohdan mukaisten edellytysten mukaisesti?
- 3) Voidaanko arvioitaessa asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan mukaisten edellytysten täyttymistä vanhempien sukupolven saamisesta laillisesti ja tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä, ottaa huomioon muita seikkoja (erityisesti vilpiton mieli yksilöiden siirron yhteydessä ja perusteltu luottamus

siihen, että näiden yksilöiden mahdollisilla jälkeläisillä voidaan käydä kauppaa, ja mahdollisesti myös se, että asiaa koskeva lainsäädäntö oli Tšekin tasavallassa vähemmän tiukkaa ennen Euroopan unioniin liittymistä)?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 865/2006 1 artiklan 3 alakohtaa tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen vanhempien sukupolven käsitteen soveltamisalaan kuuluvat jalostustapahtumaan osallistuvien yksilöiden ylenevän polven yksilöt, joita kyseinen jalostaja ei ole koskaan omistanut tai pitänyt hallussaan.
- 37 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkittamisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (tuomio 8.12.2020, Staatsanwaltschaft Wien (Väärennetyt tilisiirtotoimeksiannot), C-584/19, EU:C:2020:1002, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Ensinnäkin asetuksen N:o 865/2006 1 artiklan 3 alakohdan sanamuodon mukaisesta tulkinnasta on todettava, että kyseisestä säännöksestä ilmenee, että vanhempien sukupolven käsitteellä tarkoitetaan kaikkia niitä jalostustapahtumaan osallistuvia eläimiä, joita käytetään uusien yksilöiden tuottamiseen.
- 39 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 36 ja 37 kohdassa, asetuksen N:o 865/2006 1 artiklan 3 alakohdan sanamuoto ei yksinään riitä poistamaan kyseisen säännöksen tulkintaa koskevaa epäselvyyttä, koska sen eri kieliversioiden perusteella erilaiset tulkinnat ovat mahdollisia. On nimittäin niin, että vaikka useista kieliversioista, kuten espanjan-, saksan-, ranskan- tai latviankielisistä versioista, ilmenee, että ainoastaan jalostustapahtumaan osallistuvat eläimet tietyssä laitoksessa, jolla on eläinten kasvatukseen varmistamiseen soveltuvat rakenteet, kuuluvat mainitussa säännöksessä tarkoitettujen vanhempien sukupolven käsitteen soveltamisalaan, muissa kieliversioissa, kuten kreikan-, englannin-, kroatian- tai sloveniankielisissä toisoinnoissa, viitataan laajemmin jalostustapahtumaan osallistuviin kaikkiin eläimiin ja ne kattavat mahdollisesti sellaisten yksilöiden vanhemmat, joita jalostaja ei ole koskaan omistanut tai pitänyt hallussaan.
- 40 On selvää, että jossakin kieliversiossa käytettyä unionin oikeuden säännöksen sanamuotoa ei voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden, koska unionin oikeuden säännöksiä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti ottaen huomioon kaikilla unionin kielillä laaditut versiot (ks. vastaavasti tuomio 24.3.2021, A, C-950/19, EU:C:2021:230, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 41 Näin ollen on toiseksi tutkittava asiayhteyttä, johon asetuksen N:o 865/2006 1 artiklan 3 alakohta kuuluu, sekä kyseisellä säännöksellä ja säännöstöllä, jonka osa säännös on, tavoiteltuja päämääriä.
- 42 Tältä osin on todettava, että – kuten asetuksen N:o 865/2006 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan – asetuksen N:o 865/2006 tarkoituksena on varmistaa yhtäältä asetuksen N:o 338/97 täytäntöönpaneminen ja toisaalta CITES-yleissopimuksen määräysten

noudattaminen kaikilta osin ja taata siten – kuten kyseisen asetuksen kymmenennessä perustelukappaleessa korostetaan – luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien mahdollisimman kattava suojele valvomalla niiden kauppaa.

- 43 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa alaviitteessä 19, konferenssin päätöslauselman 12.10 liitteestä I käy ilmi, että CITESin yhteydessä vankeudessa tapahtuva kasvatustoiminta edellyttää tällaisen laitoksen omistajan ja johtajan sekä kannan majoittamiseen tarkoitettujen tilojen täsmällistä yksilöintiä. Kyseistä toiminnan käsitettä ei näin ollen voida ymmärtää asetuksen N:o 865/2006 yhteydessä siten, että sillä viitattaisiin pelkkään jalostustapahtumaan, joka on irrallaan konkreettisesta fyysisestä laitoksesta.
- 44 Edellä todetun perusteella asetuksen N:o 865/2006 1 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettun vanhempien sukupolven käsitteen soveltamisalaan eivät kuulu jalostustapahtumaan osallistuvien yksilöiden ylenevän polven yksilöt, joita kyseinen kasvattaja ei ole koskaan omistanut tai jonka hallussa ne eivät koskaan ole olleet.

Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

- 45 Aluksi on todettava ensinnäkin, että asetuksen N:o 338/97 8 artiklan 1 kohdan nojalla kyseisen asetuksen liitteessä A lueteltujen lajien yksilöiden myynti on kiellettyä. Mainitun asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin poiketa tällaisesta kiellosta muun muassa silloin, kun kyseisessä liitteessä A luetellun eläinlajin myytäviksi tarkoitettut yksilöt ovat vankeudessa syntyneitä ja kasvatettuja yksilöitä. Asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan mukaan eläinlajin yksilön katsotaan olevan vankeudessa syntynyt ja kasvatettu ainoastaan, jos hallintoviranomainen on vakuuttunut muun muassa siitä, että vanhempien sukupolvi on saatu niiden oikeudellisten säännösten mukaisesti, joita siihen sovellettiin hankinta-ajankohtana, ja sellaisella tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä.
- 46 Toiseksi unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että ET:ltä on evätty lupa myydä pääasiassa kyseessä olevia papukaijoja sillä perusteella, että niiden ei voitu katsoa olevan vankeudessa syntyneitä ja kasvatettuja asetuksen N:o 338/97 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, koska kolmas henkilö oli tuonut isovanhempien sukupolven yksilöparin Tšekkiin lainvastaisesti. Kuten tämän tuomion 44 kohdassa on todettu, tämän yksilöparin ei voida katsoa kuuluvan ET:n hallussa olevaan vanhempien sukupolveen, koska hän ei ole koskaan omistanut niitä eikä pitänyt niitä hallussaan.
- 47 Kolmanneksi ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee myös, että pääasiassa kyseessä olevien papukaijojen syntyperästä on mahdollista määrittää luonnosta otetut yksilöt, koska pääasian asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että tässä tapauksessa on kyse isovanhempien yksilöparista.
- 48 Unionin tuomioistuin vastaa toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen näiden seikkojen valossa.
- 49 On siten katsottava, että toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä sitä, onko asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohtaa, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 17 artiklan ja luottamuksensuojan periaatteen kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kasvattajan hallussa olevan, asetuksen N:o 338/97 liitteessä A mainitun eläinlajin yksilön voidaan katsoa olevan kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa

- tarkoitettulla tavalla vankeudessa syntynyt ja kasvatettu, kun tämän yksilön ylenevän polven yksilöt, jotka eivät kuulu kyseisen kasvattajan vanhempien sukupolveen, on saatu kolmannelta ennen näiden asetusten voimaantuloa asiassa sovellettavien säännösten vastaisesti tai tavalla, joka on vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä.
- 50 Ensinnäkin on muistutettava, että tämän tuomion 37 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti on otettava huomioon asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan sanamuodon lisäksi myös sen asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa kyseinen säännös on.
- 51 Lisäksi on korostettava, että asetuksen N:o 338/97 8 artiklan 3 kohtaa on tulkittava suppeasti, koska se on poikkeus pääsäännöstä, jonka mukaan kyseisen asetuksen liitteessä A mainittujen lajien yksilöiden käyttäminen kaupallisiin tarkoituksiin on kiellettyä. Näin ollen edellytyksiä, joiden täytyessä asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan perusteella voidaan katsoa, että eläinlajin yksilö on vankeudessa syntynyt ja kasvatettu, on myös tulkittava suppeasti, koska kyseisellä säännöksellä pyritään täsmentämään kyseisen 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuutta.
- 52 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 52 kohdassa korostanut, tätä toteamusta tukee CITES-yleissopimuksen II artiklan 1 kohta, jonka mukaan uhanalaisiin lajeihin kuuluvien yksilöiden kauppaa on säännösteltävä erityisen ankarasti, jotta niiden eloonjäämistä ei enempää vaarannettaisi; kaupankäyntiin annetaan lupa vain erikoistapauksissa.
- 53 Toiseksi on niin, kuten julkisasiamies on pääasiallisesti todennut ratkaisuehdotuksensa 51 kohdassa, että asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdassa viitataan vanhempien sukupolven ”saamiseen”. Tällä käsitteellä on kuitenkin laaja ulottuvuus, joka mahdollistaa sen, että tutkittaessa tällaisen vanhempien sukupolven yhdenmukaisuutta tässä säännöksessä asetettujen vaatimusten kanssa voidaan ottaa huomioon tapahtumat, jotka edelsivät sitä, että kasvattaja varsinaisesti hankki vanhempien sukupolven.
- 54 Tätä toteamusta tukee asetuksen N:o 865/2006 55 artikla, jonka nojalla toimivaltaiset viranomaiset voivat tutkia eläimen syntyperän asetuksen 54 artiklan soveltamiseksi. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa, tästä seuraa, että toimivaltaiset viranomaiset voivat kyseisen säännöksen nojalla tutkia vanhempien sukupolven syntyperän tarkistaakseen, että asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdassa mainittuja perusteita on noudatettu.
- 55 Lisäksi asetuksen N:o 865/2006 tavoite, sellaisena kuin se on tuotu esiin tämän tuomion 42 kohdassa, tukee tulkintaa, jonka mukaan toimivaltaisilla viranomaisilla on toimivalta tutkia vanhempien sukupolven syntyperä haettaessa poikkeuslupatodistusta vankeudessa syntyneiden ja kasvatettujen yksilöiden myymiseksi.
- 56 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 57 kohdassa, asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan mukaiset edellytykset vastaavat konferenssin päätöslauselman 10.16 2 kohdan b alakohdan ii alakohdan A alakohdassa vahvistettuja edellytyksiä. Kyseinen päätöslauselma hyväksyttiin ottaen huomioon huoli siitä, että laaja kaupankäynti yksilöillä, jotka on todettu vankeudessa syntyneiksi ja kasvatetuiksi, on edelleen ristiriidassa CITES-yleissopimuksen ja konferenssin osapuolten päätöslauselmien kanssa, ja se voi olla haitallista kyseisten lajien luonnonvaraisten populaatioiden selviytymiselle.

- 57 Tulkinta, jonka mukaan toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on toimivalta selvittää vanhempien sukupolven syntyperä, vastaa CITES-yleissopimuksen tavoitetta tehostaa vankeudessa syntyneiden ja kasvatettujen yksilöiden syntyperän valvontaa.
- 58 Vaikka asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdassa edellytetään, että kyseiset viranomaiset valvovat tapaa, jolla vanhempien sukupolven ylenevän polven yksilöt on otettu ympäristöstään, varmistuakseen siitä, että se on tapahtunut tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä, kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmenee sitä vastoin, ettei siinä veloiteta mainittuja viranomaisia valvomaan, onko vanhempien sukupolven ylenevän polven yksilöt hankittu niiden hankinta-ajankohtana sovellettavia säännöksiä noudattaen, vaan varmistamaan yksinomaan, että vanhempien sukupolven hankintaan sovellettavia säännöksiä on noudatettu.
- 59 Lisäksi sen määrittämiseksi, onko vanhempien sukupolvi saatu tavalla, joka on vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä, koska kyseisen sukupolven ylenevän polven yksilö on otettu luonnollisesta ympäristöstään, on otettava huomioon kyseisen lajin tila tämän ympäristöstä ottamisen hetkellä. Kun laji kuului kyseisenä päivänä CITES-yleissopimuksen liitteen I soveltamisalaan, kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa, sen ympäristöstä ottamisen on joka tapauksessa katsottava haittaavan kyseisen lajin säilymistä luonnossa, eikä yksikään jäsenvaltio saa myöntää asetuksen N:o 338/97 8 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeusta kiellosta myydä tästä ylenevää polvea olevasta yksilöstä saatuja yksilöitä.
- 60 Kolmanneksi asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan mukaisen selvittämisen käytännön näkökohdista on todettava, että koska kyseisessä säännöksessä yhtäältä edellytetään, että toimivaltainen viranomainen vahvistaa varmuudella, että siinä esitetyt kriteerit täyttyvät, eikä siinä toisaalta vahvisteta tällaiseen selvittämiseen liittyviä yksityiskohtaisia sääntöjä eikä todistuskeinoja, joilla voidaan osoittaa, että kyseiset kriteerit täyttyvät, on katsottava, että tällaisten yksityiskohtaisten sääntöjen ja keinojen vahvistaminen on jätetty jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tehtäväksi. Näihin keinoihin kuuluvat tässä samassa asetuksessa säädetyt luvat tai todistukset tai muut soveltuvat asiakirjat, joita toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pitävät hyödyllisinä (ks. analogisesti tuomio 16.7.2009, Rubach, C-344/08, EU:C:2009:482, 27 kohta).
- 61 Kuten julkisasiamies on pääasiallisesti korostanut ratkaisuehdotuksensa 66 ja 67 kohdassa, tällaiset selvittämissäännöt voivat näin ollen riippua kunkin yksittäistapauksen olosuhteiden perusteella suoritettavasta riskinarvioinnista, ja ne voivat kattaa myös vanhempien sukupolven hankintaa koskevan asiakirja-aineiston tutkimisen.
- 62 Neljänneksi on korostettava, että asetuksen N:o 338/97 8 artiklan 1 ja 3 kohdasta ja asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdasta, luettuina yhdessä, seuraava kiello myydä yksilöitä, joiden ylenevän polven yksilöistä yksi on hankittu tavalla, joka on vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä, ei ole ristiriidassa omaisuudensuojan kanssa, sellaisena kuin siitä määrätään perusoikeuskirjan 17 artiklassa.
- 63 Tältä osin on palautettava mieleen, että omaisuudensuoja ei ole ehdoton ja sen käyttöä voidaan rajoittaa unionin yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa määrättyissä olosuhteissa (tuomio 20.9.2016, Ledra Advertising ym. v. komissio ja EKP, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 64 On todettava, että luonnonvaraisten lajien suojeleminen on tällainen yleisen edun mukainen oikeutettu tavoite (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2008, *Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers ja Andibel*, C-219/07, EU:C:2008:353, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 65 Kuten julkisasiamies on lisäksi todennut ratkaisuehdotuksensa 77 kohdassa, asetuksissa N:o 338/97 ja N:o 865/2006 saatetaan tasapainoon tämä oikeus ja luonnonvaraisten lajien suojeluun liittyvät vaatimukset. On vielä täsmennettävä, että tällaisilla vaatimuksilla voidaan perustella se, että uhanalaisten lajien yksilöiden kaupan pitäminen on lähtökohtaisesti kiellettyä. Erityisesti ET:n väitteestä, jonka mukaan tämä kaupan pitäminen on omiaan vähentämään näiden lajien yksilöiden kiinnioittamisen määrää luonnossa, riittää, kun todetaan, että tällainen kaupan pitäminen edistää tällaisten yksilöiden hankintaa koskevien markkinoiden luomista, ylläpitämistä tai laajentamista. Unionin lainsäätäjä on kuitenkin voinut katsoa, että jo tällaisten markkinoiden olemassaolo muodostaa tietystä määrin uhan uhanalaisten lajien säilymiselle.
- 66 Lopuksi ne seikat, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tuonut esiin ja jotka koskevat ET:n perusteltua luottamusta siihen, että hän saattoi myydä hallussaan olevan vanhempien sukupolven jälkeläisiä, eivät voi johtaa muuhun päätelmään.
- 67 Ensinnäkin – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 74 kohdassa – siinäkin tapauksessa, että toimivaltainen viranomainen päätyisi siihen lopputulokseen, että vanhempien sukupolvi oli saatu laillisesti sen hankinta-ajankohtana, pelkästään tämän päätelmän perusteella ei voida poiketa kiellosta myydä tästä sukupolvesta peräisin olevia yksilöitä, koska – kuten tämän tuomion 59 kohdassa on muistutettu – on vielä varmistuttava siitä, että vanhempien sukupolvi on saatu tavalla, joka ei ole vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä.
- 68 Toiseksi merkitystä ei ole myöskään sillä, että voimassa ollut säännöstö oli lievempi silloin, kun ET hankki vuonna 2000 vanhempien sukupolven, koska Tšekki ei vielä kyseisenä ajankohtana ollut unionin jäsen.
- 69 Tältä osin on riittävää muistuttaa, että luottamuksensuojan periaatteen soveltamisalaa ei myöskään saada laajentaa sellaiseksi, että yleisesti estetään uuden säännösten soveltaminen aikaisemman säännösten voimassa ollessa syntyneiden tilanteiden tuleviin vaikutuksiin (tuomio 21.12.2021, *Skarb Państwa (Liikennevakuutuksen vakuutusturva)*, C-428/20, EU:C:2021:1043, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 70 Kolmanneksi siitä seikasta, että isovanhempien sukupolven yksilöpari luovutettiin nyt käsiteltävässä asiassa niiden maahantuojalle tuomioistuinratkaisulla, on riittävää todeta, ettei tällainen ratkaisu voi olla sen antamispäivän perusteella – joka oli ennen Tšekin liittymistä unioniin – missään tapauksessa seikka, joka on otettava huomioon sen määrittämiseksi, onko ET:n hallussa oleva vanhempien sukupolvi saatu asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohdan mukaisesti.
- 71 Edellä todettujen seikkojen perusteella asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 17 artiklan ja luottamuksensuojan periaatteen kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että asetuksen N:o 338/97 liitteessä A mainitun eläinlajin yksilön, joka on kasvattajan hallussa, voitaisiin katsoa olevan kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla vankeudessa syntynyt ja kasvatettu, kun kolmas henkilö on hankkinut kyseisen yksilön ylenevän polven yksilöt, jotka eivät kuulu kyseisen kasvattajan vanhempien sukupolveen, ennen kyseisten asetusten voimaantuloa tavalla, joka on vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä.

Oikeudenkäyntikulut

- 72 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 4.5.2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 865/2006 1 artiklan 3 alakohtaa**

on tulkittava siten, että

kyseisessä säännöksessä tarkoitetun vanhempien sukupolven käsitteen soveltamisalaan eivät kuulu jalostustapahtumaan osallistuvien yksilöiden ylenevän polven yksilöt, joita kyseinen kasvattaja ei ole koskaan omistanut tai jonka hallussa ne eivät koskaan ole olleet.

- 2) Asetuksen N:o 865/2006 54 artiklan 2 alakohtaa, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan ja luottamuksensuojan periaatteen kanssa,**

on tulkittava siten, että

se on esteenä sille, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä 9.12.1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 liitteessä A mainitun eläinlajin yksilön, joka on kasvattajan hallussa, voitaisiin katsoa olevan kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla vankeudessa syntynyt ja kasvatettu, kun kolmas henkilö on hankkinut kyseisen yksilön ylenevän polven yksilöt, jotka eivät kuulu kyseisen kasvattajan vanhempien sukupolveen, ennen kyseisten asetusten voimaantuloa tavalla, joka on vahingollinen kyseisen lajin säilymiselle luonnonvaraisessa ympäristössä.

Allekirjoitukset